

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

Záměr profesionalizace a institucionalizace asistentů pedagoga v ZŠ a ŠD

Infoservis Středního článku podpory

Proč změny připravujeme

- nezbytný systémový krok k zajištění dostupné, kvalitní a udržitelné podpory, a to nejenom pro žáky s SVP
- průběžné konzultace s klíčovými školskými asociacemi a dalšími partnery
- návrh schválila dne 19. října 2026 vláda České republiky
- navrhovaná účinnost změny od 1. září 2027

Proč změny připravujeme

Klíčovým principem změny je:

- provázání stabilní alokace kapacit asistentů pedagoga na školy s efektivními opatřeními na podporu profesionalizace a kvality jejich práce.
- efektivnější alokace asistentů pedagoga v systému povede k zastropování/úsporám veřejných prostředků (a to zejména z dlouhodobého pohledu v důsledku stanovení jasných a předvídatelných pravidel pro alokaci této formy podpory).
- tyto úspory jsou alokovány k vytvoření podmínek pro posílení kvality práce asistentů pedagoga, jejich profesionalizaci a systematickému metodickému vedení ze strany škol a školských poradenských zařízení

- **Komplex** tvořený nástroji k institucionalizaci AP a zároveň profesionalizaci a zvýšení kvality činnosti AP

Procesní aspekty

- Změna školského zákona
  - zavedení PHAmax pro běžné ZŠ a školní družiny, vyloučení PO AP v těchto případech, související kompetence a povinnosti
  - zavedení povinnosti ředitele školy zajistit práci asistenta pedagoga až do výše PHAmax je-li to vzhledem k vzdělávacím potřebám dítěte nebo dětí, žáka nebo žáků či účastníka nebo účastníků důvodné - odborný závěr obsažený v doporučení ŠPZ, z odborné pedagogické závěry školy samotné - učitelů a pracovníků školního poradenského pracoviště
- účinnost změny od 1. září 2027
- ze zákona zaniknou stávající PO AP a systém se překlopí na PHAmax

Procesní aspekty

- Nařízení vlády č. 123/2018 Sb. - samotné vymezení PHAmax a podmínek pro jeho využití (viz dále); posílení PHPmax ve školách 180+ za účelem metodické podpory AP
- Vyhláška č. 27/2016 Sb. - související úpravy ve vazbě na spolupráci škol se ŠPZ, pravidel pro přiznávání PO 3. až 5. stupně apod.
- Nařízení vlády č. 75/2005 Sb. - snížení PPČ pro AP (institucionalizovaných); zároveň se připravují návazné změny (banka odpočtů specializovaných pozic, úprava banky odpočtů pro zástupce ředitele či PPČ ředitelů velkých škol apod.)

Procesní aspekty

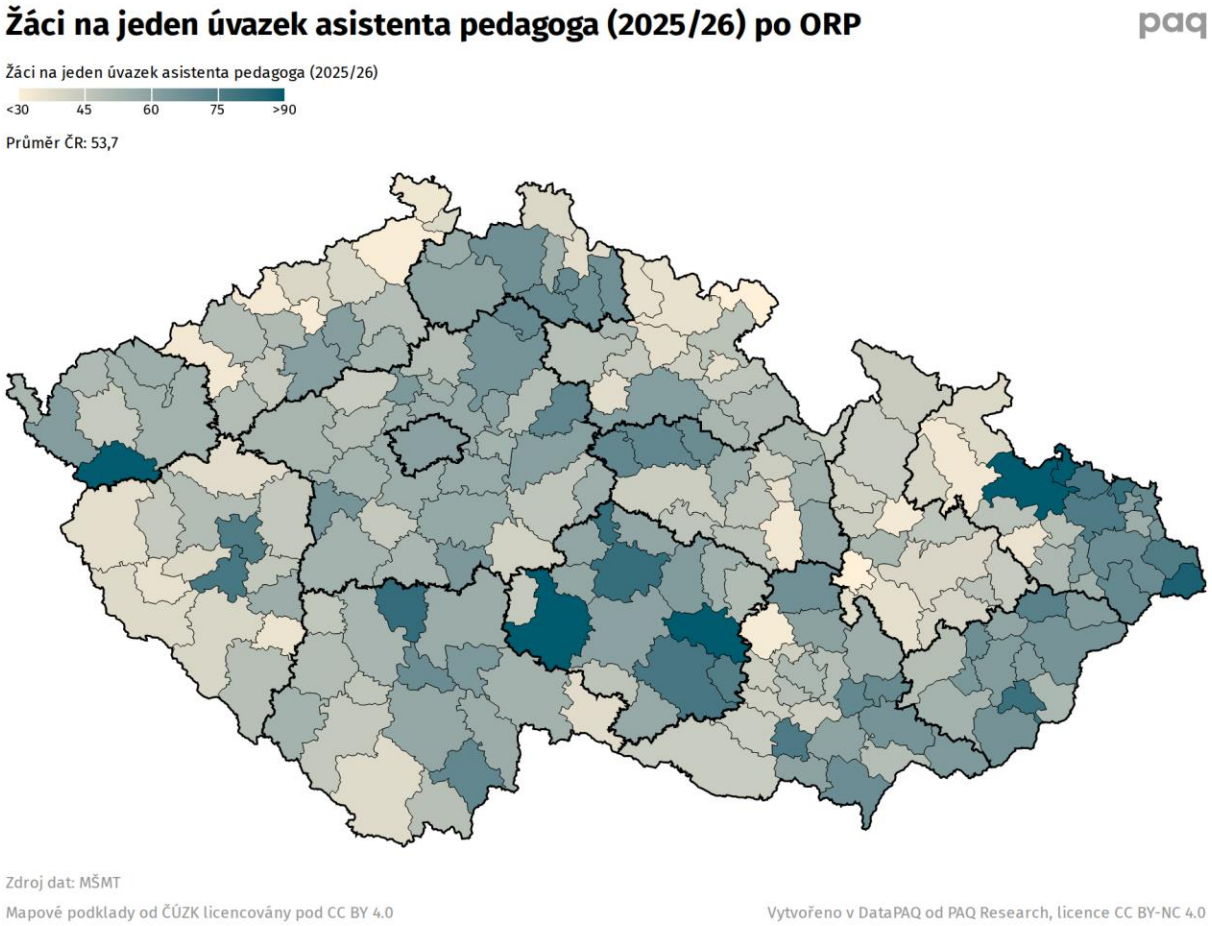
- Zákon č. 306/1999 Sb. - nové příplatky k normativům pro neveřejné školy zohledňující strukturu parametrů pro veřejné školy

- Komunikace a metodická podpora do území - vůči školám, školským poradenským zařízením, žákům a jejich zákonným zástupcům

Současný stav

AP nerovnoměrně napříč školami a regiony

Přístup škol k vedení AP se liší, systémový přístup není zaveden

Menší školy mají výrazně vyšší zastoupení AP a učitelů na počet žáků

Asistenti pedagoga

	Počet žáků na jeden úvazek AP podle podílu žáků s SVP (v %) na počtu žáků školy			
Počet žáků školy	**0-10**	**10-20**	**20-35**	**35 +**
0-100	55,7	31,3	21,1	17,3
100-200	62,7	40,3	31,2	26,1
200-350	71,3	47,4	37,3	31,4
350-500	79,9	51,2	41,5	36,9
500+	84,4	57,6	47,5	41,0

Učitelé

	Počet žáků na jeden úvazek učitele podle podílu žáků s SVP (v %)			
Počet žáků školy	**0-10**	**10-20**	**20-35**	**35 +**
0-100	11,1	10,9	9,6	4,9
100-200	12,9	12,2	11,3	10,7
200-350	13,8	13,3	12,9	11,8
350-500	14,6	14,3	13,9	13,7
500+	15,4	15,0	14,5	14,3

Co víme ze zahraničí

- EEF toolikit
  - Efektivní jsou cílené intervence (i krátkodobé) pro menší skupinky žáků a jednotlivce. Často se jedná o standardizované intervence ve čtení nebo matematice
  - Asistent pedagoga nesmí žákovi přebírat odpovědnost za učení a snižovat kvalitní interakce s učiteli
- Cílené využívání AP může být podobně efektivní a výrazně levnější opatření než tandemová výuka (Andersen a kol., 2025)

Počet AP roste rychleji než SVP, zároveň nás čeká demografický pokles

	Žáci základních škol				SVP		Asistenti pedagoga	
	1. stupeň	Meziroční růst	2. stupeň	Meziroční růst	Počet	Meziroční růst	Celé úvazky	Meziroční růst
2016	542 153		318 017		61 042		5 946	
2017	548 154	1,1 %	331 048	4,1 %	83 155	36,2 %	8 557	43,9 %
2018	544 584	-0,7 %	347 536	5,0 %	96 260	15,8 %	10 353	21,0 %
2019	533 042	-2,1 %	368 611	6,1 %	107 430	11,6 %	9 943	-4,0 %
2020	523 862	-1,7 %	385 459	4,6 %	109 604	2,0 %	11 024	10,9 %
2021	512 609	-2,1 %	395 927	2,7 %	106 158	-3,1 %	12 070	9,5 %
2022	534 508	4,3 %	413 088	4,3 %	115 203	8,5 %	13 671	13,3 %
2023	535 730	0,2 %	402 011	-2,7 %	121 602	5,6 %	14 624	7,0 %
2024	544 007	1,5 %	393 011	-2,2 %	131 384	8,0 %	15 680	7,2 %
2025	549 454	1,0 %	385 420	-1,9 %	157 311	19,7 %	17 096	9,0 %
Průměrný růst		**0,2 %**		**2,2 %**		**11,6 %**		**13,1 %**

Shrnutí problémů současného nastavení

1. Fragmentace úvazků; nedostatečná stabilita pro školy i AP
2. Vazba na konkrétní žáky se speciálními vzdělávacími potřebami: nemožnost flexibilnějších forem (EEF)
3. Zaměření na diagnózu, bez adekvátní vazby na prostředí, ve kterém se dítě vzdělává
4. Regionální odlišnosti a s tím spojený nerovný přístup k podpoře AP
5. Nepředvídatelnost výdajů státního rozpočtu
6. Administrativní náročnost

Cíle změny

Cíle

1. Vytvoření podmínek pro poskytování účelné, stabilní, udržitelné a kvalitní podpory pro všechny žáky v průběhu jejich vzdělávání v ZŠ
2. Stabilizace podpůrné pozice asistenta pedagoga jako standardní součásti pedagogických sborů základních škol a školních družin
3. Předvídatelnost na všech úrovních systému
4. Podpora inkluzivního vzdělávání a desegregace
5. Posílení role vedení školy při rozhodování o využití a zacílení podpory
6. Snížení administrativní a procesní náročnosti
7. Snížení nerovností v systému a incentivizace udržitelných a efektivních organizačních řešení

Parametrizace

Nastavení PHAmax - formálně

Počet žáků a naplněnost (plošnost)	**Počet běžných tříd prvního ročníku s alespoň 15 žáky v základní škole**	Základní škole je za každou třídu připočteno 18 hodin PPČ*
	Počet běžných tříd 2.-5. ročníku v základní škole a jejich průměrná naplněnost	Základní škole je za každou třídu připočteno 4,5 hodin PPČ – dále vynásobeno koeficientem podle průměrné naplněnosti tříd (viz níže).
	Počet běžných tříd 6.-9. ročníku v základní škole a jejich průměrná naplněnost	Základní škola bude mít možnost za každou třídu využít až 1,5 hodin PPČ – dále vynásobeno koeficientem podle průměrné naplněnosti tříd (viz níže).
Potřebnost	**Počet žáků se 4. a 5. stupněm podpůrných opatření**	Za každého žáka se 4. a 5. stupněm PO je připočteno 24 hodin PPČ.
	Počet účastníků se 4. a 5. stupněm podpůrných opatření ve školní družině	Za každého účastníka ve školní družině se 4. a 5. stupněm PO je připočteno 8 hodin PPČ.
	Počet žáků se 3. stupněm podpůrných opatření	Za každého žáka se 3. stupněm podpůrného opatření je připočteno 5 hodin PPČ.
	Počet žáků z rodin, které pobírají dávku státní sociální pomoci – složku hmotná nouze	Za každého žáka z rodiny, která pobírá dávku státní sociální pomoci – složku hmotná nouze (příspěvek na živobytí nebo doplatek na bydlení), lze využít až 2 hodin PPČ.
	Počet žáků s nárokem na jazykovou podporu, kteří mají nedostatečnou znalost vyučovacího jazyka	Za každého žáka s nárokem na jazykovou podporu, který má zároveň identifikovanou nedostatečnou znalost vyučovacího jazyka, se v rámci PHAmax přičte 1 hodin PPČ.

Nastavení PHAmax - formálně

Průměrná naplněnost běžných tříd splňujících nejnižší průměrný počet žáků ve třídě	Koeficient
Méně než 15 žáků	0,0
<15 – 18> žáků	0,8
(18 – 24> žáků	1,0
(24 – 27> žáků	1,1
více než 27 žáků	1,2

Průměrný příspěvek parametrů na výši PHAmax

	Parametr	Aktuální	Parametrizace
Počet žáků a naplněnost	První ročník		20 %
	2.- 5. ročník		17 %
	6.- 9. ročník		6 %
	Žáci – celkem	**0 %**	**43 %**
Potřebnost	3. stupeň PO	100 %	34 %
	4.-5. stupeň PO		14 %
	SES a znalost jazyka		9 %
	Potřebnost – celkem	**100 %**	**57 %**
	Celkem úvazků	**18 582**	**15 490**

Dopad na typy škol - aktuální stav vs. parametrizovaná podpora

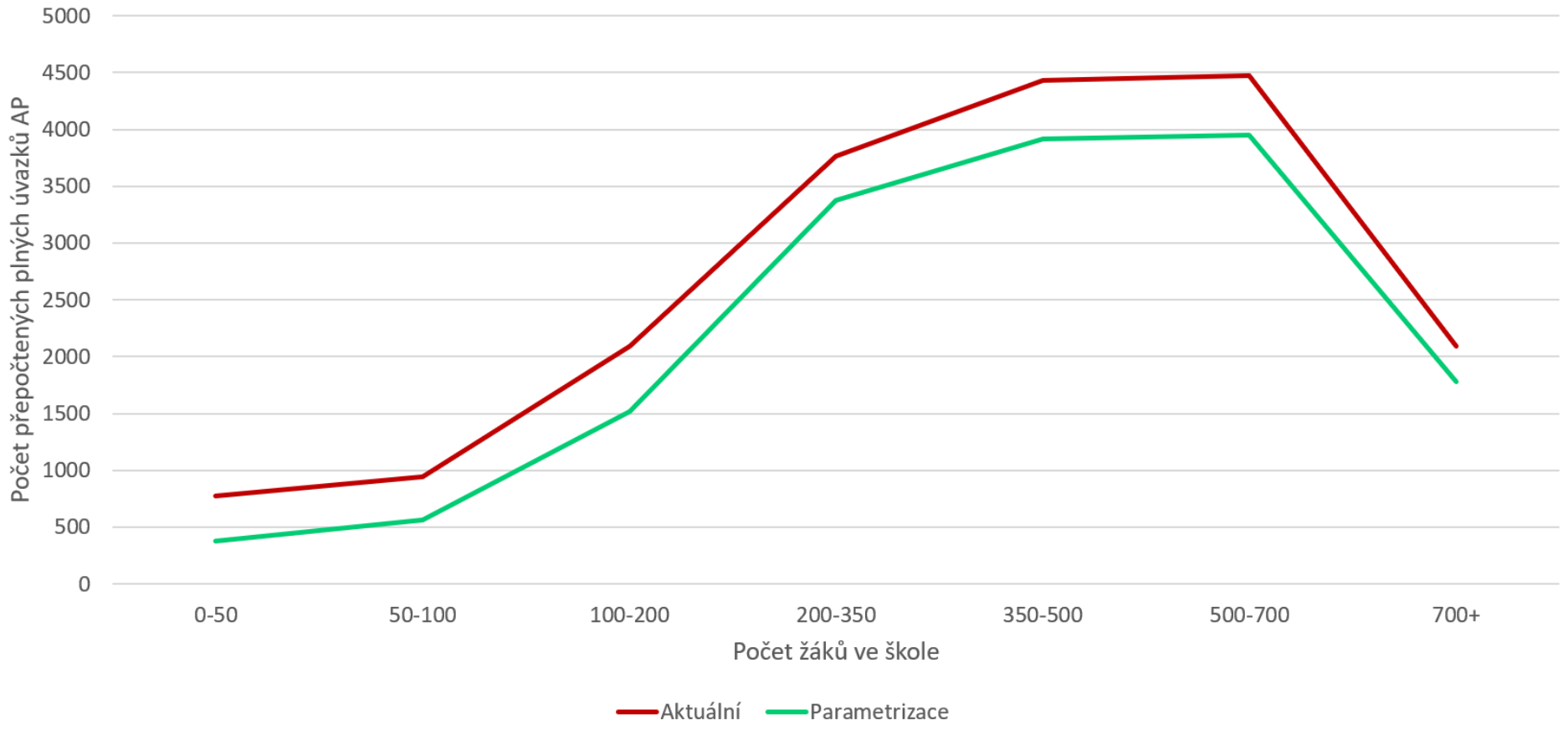
Aktuální stav

	Počet žáků na jeden úvazek AP podle podílu žáků s SVP (v %) na počtu žáků školy			
Počet žáků školy	**0-10**	**10-20**	**20-35**	**35 +**
0-100	55,7	31,3	21,1	17,3
100-200	62,7	40,3	31,2	26,1
200-350	71,3	47,4	37,3	31,4
350-500	79,9	51,2	41,5	36,9
500+	84,4	57,6	47,5	41,0

Parametrizace AP

	Počet žáků na jeden úvazek AP podle podílu žáků s SVP (v %) na počtu žáků školy			
Počet žáků školy	**0-10**	**10-20**	**20-35**	**35 +**
0-100	73,4	61,5	56,7	26,3
100-200	74,4	56,1	46,2	35,4
200-350	69,3	55,4	43,5	29,8
350-500	78,8	60,5	47,5	37,9
500+	85,5	67,5	58,0	48,4

Velikost školy

Souhrn dopadů

- Systém byl doposud velmi heterogenní v získávání a využívání AP. Ačkoliv ve velké části škol nedojde k výrazným rozdílům, tak:
  - **Nižší** PHAmax než současnost: školy s průměrnou naplněností nižší než 15 žáků ve třídě,
  - **Vyšší** PHAmax než současnost: některé větší a znevýhodněné školy; školy, které AP doposud nevyužívaly

Profesionalizace a zvýšení kvality činnosti AP

Cíl: Posílit efektivitu metodického vedení AP

Důvody:

- **Největší dopad na růst kvality práce AP** má práce s nimi přímo ve škole (EEF, Němec a kol. 2024).
- AP jsou z definice závislí na metodickém vedení ze strany učitelů a dalších pedagogů, **systematická spolupráce při přípravě a vyhodnocování výuky probíhá dle ČŠI (2025) pouze přibližně v 20 % sledovaných vyučovacích hodin.**
- Zvyšování vstupních kvalifikačních nároků na AP není vhodné (vstupní vzdělání samo o sobě dopad práce AP nedokáže příliš zvýšit).
- Průběžné vzdělávání AP je třeba posílit, ale bez zlepšení jejich metodického vedení přímo ve školách nebude mít toto vzdělávání požadovaný dopad.
- Dochází k proměně role pedagogicko-psychologických poraden směrem k metodické práce vůči školám, součástí této činnosti má být i podpora metodické práce s asistenty pedagoga.

Novela školského zákona a prováděcích předpisů – profesionalizace asistentů pedagoga v ZŠ a ŠD

- **Vyjasnění odpovědnosti za metodické vedení AP ve škole** - Zavedení povinnosti pro ředitele běžné ZŠ, která zaměstnává alespoň 3 AP, ustanovit osobu odpovědnou za metodické vedení AP (metodik asistentů pedagoga)
- **Proškolení metodiků asistentů pedagoga a jejich podpora ze strany ŠPZ:** 1) Povinné proškolení metodiků asistenta do 3 let od zahájení činnosti. 2) Vzdělávání (cca 30-40 hodin) bude vyvinuto a pilotováno NPI ve spolupráci se ŠPZ a dalšími odborníky. 3) Na vzdělávání bude navazovat dlouhodobá metodická podpora ze ŠPZ.
- **Posílení PHPmax speciálních pedagogů na metodické vedení asistentů pedagoga** - Cílené navýšení PHPmax školám s asistenty pedagoga
- **Zajištění dostatečného časového prostoru asistentů pedagoga na spolupráci s jinými pedagogy -** snížení PPČ AP z 36 na 32 hodin týdně a jasné určení uvolněného času na spolupráci s učiteli, dalšími pedagogy a na přijímání metodického vedení.

Zajištění dostatečného časového prostoru asistentů pedagoga na spolupráci s jinými pedagogy

- dojde ke **snížení týdenního rozsahu přímé pedagogické činnosti AP v základních školách z 36 na 32 hodin týdně:**
  - Oproti jiným pedagogickým pracovníkům je **36 hodin týdně** výrazně vyšší hodnota, která **neumožňuje asistentům pedagoga věnovat se spolupráci s učiteli nebo jinými pedagogickými pracovníky**, v rámci které se odehrává metodické vedení.
  - To tlačí již dnes asistenty pedagoga k tomu, aby realizovali nezbytné související činnosti v průběhu doby, kdy mají realizovat přímou pedagogickou činnost - tento stav je třeba narovnat.
  - Nově bude do činností vykonávaných AP v rámci nepřímé pedagogické činnosti spadat také:
    - účast na poradách školního poradenského pracoviště a týmu asistentů pedagoga,
    - spolupráce s učitelem, speciálním pedagogem nebo dalším pedagogickým pracovníkem školy na vyhodnocování vzdělávacího pokroku konkrétních žáků, nastavování nejvhodnějšího způsobu jejich podpory a vyhodnocování efektivity vzájemné spolupráce.

Novela školského zákona a prováděcích předpisů – profesionalizace asistentů pedagoga v ZŠ a ŠD

- **Úprava definice přímé pedagogické činnosti ve stanovených případech a za stanovených podmínek:**

V § 23 se za odstavec 4 vkládá nový odstavec 5, který zní:

„(5) Za přímou pedagogickou činnost se v rozsahu stanoveném ředitelem školy podle nařízení vlády považuje v případě speciálního pedagoga, školského logopeda, psychologa, sociálního pedagoga nebo metodika prevence v pedagogicko-psychologické poradně také přímé působení na pedagogické pracovníky nebo zákonné zástupce dětí nebo žáků spočívající zejména v metodickém vedení a konzultacích. Činnost podle věty první musí ředitel školy zahrnout do rozvrhu přímé pedagogické činnosti.“.

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

Děkujeme za pozornost